

A foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai (2025. január 1. – június 30.)

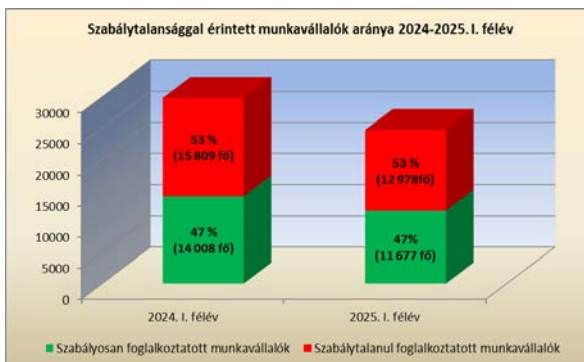
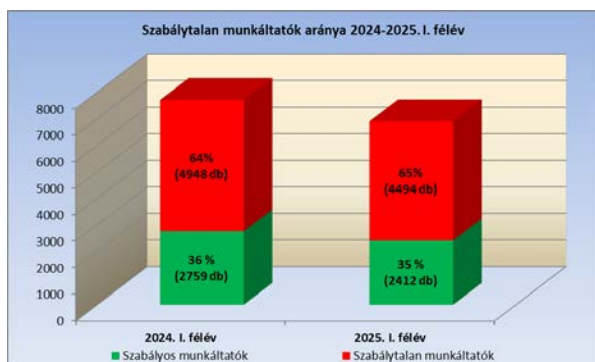
A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az ellenőrzést végző foglalkoztatás-felügyeleti hatóságok beszámolóí alapján elkészítette a 2025. I. félévre vonatkozó foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzések tapasztalatairól szóló országos összefoglaló jelentését. Az időszakos összefoglaló jelentés elkészítése az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet 15. § (2) bekezdésén alapul.

1. Főbb ellenőrzési adatok

2025. június 30-ig **6 906 munkáltatót** vont ellenőrzés alá a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság. A **foglalkoztatók 65 %-a követett el valamilyen munkaügyi jogsértést**, amelyek az ellenőrzés alá vont **munkavállalók (24 655 fő) 53%-át érintették**.

2024. első félévhez képest az **ellenőrzések számában** (2024. június 30-ig: 7 707 db) **csökkenés látható**, a **szabálytalan munkáltatók aránya** (2024. június 30-ig 64 %) pedig **közel azonos**.

Az **ellenőrzés alá vont munkavállalók** (2024. június 30-ig 29 817 fő) **számában is csökkenés** tapasztalható, a **jogsértéssel érintett foglalkoztatottak aránya** azonban **nem változott** az előző év hasonló időszakának adataihoz képest (2024. június 30-ig 53 %).

2. Tipikus jogsértések

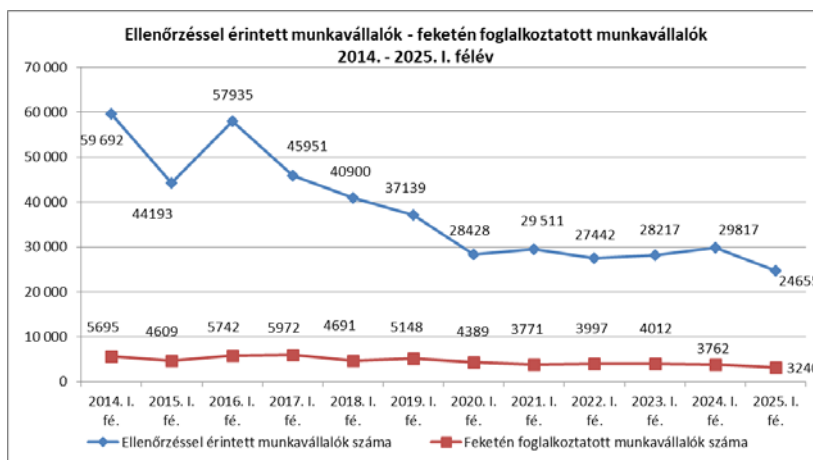
A foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzések célpontjainak kiválasztása során a hatóságok valamennyi ágazat ellenőrzése estén arra törekednek, hogy olyan munkahelyeket vonjanak ellenőrzés alá, ahol a munkavállalók jogai valóban sérülnek. Az ágazatok széles körének elérésében nagy szerepe van a helyi, saját tervezésű, valamint a szakmai irányító által országos szinten elrendelt célvizsgálatoknak, akcióellenőrzéseknek.

Egy-egy ellenőrzési tárgykörre, vagy tevékenységi körre célirányosan megtervezett ellenőrzéssorozattal biztosítható az aktuális felmerülő jogsértések hatékonyabb ellenőrzése.

2.1. Feketefoglalkoztatás

Az ellenőrzési adatok alapján a **feketefoglalkoztatás továbbra is az egyik legmeghatározóbb jogsértés**, mely az ellenőrzött munkavállalók **13,14 %-át** tette ki (**3 240 fő**). Az ellenőrzéssel érintett munkavállalókhoz (24 655 fő) viszonyítva a **feketefoglalkoztatással érintett munkavállalók aránya** az előző év arányaihoz képest **nőtt** (2024-ban 12,62 %).

Összesen	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2020. I. fé.	28 428	4389	15,44%
2022. I. fé.	27 442	3997	14,57%
2023. I. fé.	28 217	4012	14,22%
2019. I. fé.	37 139	5148	13,86%
2025. I. fé.	24 655	3240	13,14%
2017. I. fé.	45 951	5972	13,00%
2021. I. fé.	29 511	3771	12,78%
2024. I. fé.	29 817	3762	12,62%
2018. I. fé.	40 900	4691	11,47%
2015. I. fé.	44 193	4609	10,43%
2016. I. fé.	57 935	5742	9,91%
2014. I. fé.	59 692	5695	9,54%
2013. I. fé.	61 009	4892	8,02%
2011. I. fé.	105720	7476	7,07%
2012. I. fé.	113 978	5648	4,96%

Az építőiparból került ki az összes feketén foglalkoztatott munkavállaló 37 %-a (1 204 fő), ez az arány az előző év első félévéhez képest jelentősen csökkent (2024. első félév: 42 %, 1 566 fő).

Ha kifejezetten az építőipari ágazatban ellenőrzött munkavállalókkal vetjük össze a számokat, növekedés figyelhető meg (24,43%-ról 29,5 %-ra változott).

Építőipar	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2011. I. fé.	5 782	2645	45,75%
2013. I. fé.	3 792	1250	32,96%
2017. I. fé.	5 912	1912	32,34%
2022. I. fé.	6 525	2054	31,48%
2020. I. fé.	5 982	1883	31,48%
2018. I. fé.	5 232	1644	31,42%
2014. I. fé.	6 717	2107	31,37%
2016. I. fé.	6 845	2036	29,74%
2025. I. fé.	4 082	1204	29,50%
2019. I. fé.	6 632	1856	27,99%
2015. I. fé.	5 789	1566	27,05%
2021. I. fé.	6 654	1751	26,31%
2024. I. fé.	6 411	1566	24,43%
2023. I. fé.	8 677	1889	21,77%
2012. I. fé.	6 345	1075	16,94%

A mezőgazdasági ágazatból került ki az összes feketén foglalkoztatott munkavállaló 1,5 %-a (50 fő) amely jelentősen csökkent a tavalyi év azonos időszakához képest (7 %, 272 fő).

A mezőgazdaságban feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya (2024. június 30-ig 15,16%, 2025. június 30-ig 6,31 %) is csökkent.

Mezőgazdaság	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2017. I. fé.	1 954	606	31,01%
2015. I. fé.	1 205	304	25,23%
2021. I. fé.	809	162	20,02%
2019. I. fé.	1 772	336	18,96%
2018. I. fé.	1 643	284	17,29%
2013. I. fé.	1 254	201	16,03%
2016. I. fé.	1 580	249	15,76%
2022. I. fé.	540	83	15,37%
2014. I. fé.	2 377	361	15,19%
2024. I. fé.	1 794	272	15,16%
2012. I. fé.	3 488	479	13,73%
2020. I. fé.	1 280	172	13,44%
2023. I. fé.	816	99	12,13%
2011. I. fé.	3 052	319	10,45%
2025. I. fé.	792	50	6,31%

A **feldolgozóipar területén** az összes ellenőrzéssel érintett munkavállaló **6,35 %-át (206 fő)** foglalkoztatták feketén, ami az arányokat tekintve 2024. első félévhez képest **növekedést** mutat (4,14 %, 271 fő).

A **gépiparban** az ellenőrzéssel érintett munkavállalók **2,86 %-át (97 fő)** érintette a feketefoglalkoztatás, mely arány **csökkent** a 2024. évi első félév adataihoz (2,99 %, 90 fő) képest. A gépiparra továbbra is alig jellemző a bejelentés nélküli foglalkoztatás.

Az összes feketén foglalkoztatott munkavállaló 9,3 %-a került ki a két szektorból összesen. 2024. június 30-ig 9,6 % volt ez az arányszám.

Feldolgozóipar	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2025. I. fé.	2 184	206	9,43%
2017. I. fé.	7 072	479	6,77%
2020. I. fé.	4 337	238	5,49%
2018. I. fé.	4 674	255	5,46%
2022. I. fé.	2 569	139	5,41%
2023. I. fé.	3 982	196	4,92%
2024. I. fé.	6 545	271	4,14%
2019. I. fé.	7 567	311	4,11%
2016. I. fé.	12 857	509	3,96%
2014. I. fé.	12 752	434	3,40%
2015. I. fé.	7 088	234	3,30%
2021. I. fé.	4 231	129	3,05%
2013. I. fé.	13 062	352	2,69%
2011. I. fé.	19 539	506	2,59%
2012. I. fé.	20 029	478	2,39%

Gépipar	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2015. I. fé.	4 747	143	3,01%
2024. I. fé.	3 007	90	2,99%
2025. I. fé.	3 393	97	2,86%
2016. I. fé.	7 834	208	2,66%
2019. I. fé.	2 490	66	2,65%
2023. I. fé.	1 804	47	2,61%
2020. I. fé.	3 781	94	2,49%
2013. I. fé.	7 232	128	1,77%
2014. I. fé.	10 469	142	1,36%
2017. I. fé.	7 724	102	1,32%
2022. I. fé.	4 824	60	1,24%
2018. I. fé.	5 123	54	1,05%
2021. I. fé.	5 768	52	0,90%
2011. I. fé.	19 848	118	0,59%
2012. I. fé.	25 957	144	0,55%

A **személy- és vagyonvédelmi** munkáltatók 2025. első felében az összes feltárt feketén foglalkoztatott munkavállalók **5,21 %-át (169 fő)** adták, ami a tavalyi év azonos időszakában mért 6,14 %-hoz (231 fő) képest **javulás**.

Az **ágazatban ellenőrzött munkavállalók 12,45 %-át foglalkoztatták adóhatósági bejelentés nélkül**, mely a 2024. azonos időszakában mért adatokhoz képest **nőtt**, de így is alacsony szinten van a 2024-et megelőző évekhez képest.

Vagyonsvédelem	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2021. I. fé.	1 180	370	31,36%
2017. I. fé.	2 418	690	28,54%
2019. I. fé.	2 563	708	27,62%
2022. I. fé.	1 478	367	24,83%
2023. I. fé.	1 033	226	21,88%
2016. I. fé.	3 978	838	21,07%
2013. I. fé.	4 277	895	20,93%
2011. I. fé.	12 934	2645	20,45%
2014. I. fé.	4 214	759	18,01%
2020. I. fé.	2 141	377	17,61%
2018. I. fé.	3 891	665	17,09%
2015. I. fé.	4 287	665	15,51%
2012. I. fé.	8 967	1122	12,51%
2025. I. fé.	1 357	169	12,45%
2024. I. fé.	1 975	231	11,70%

A **kereskedelmi ágazatban** tevékenykedő munkáltatók közül kerül ki a feketén foglalkoztatott munkavállalók **12,8 %-a (417 fő)**, mely 2024. első félévéhez képest **emelkedett**, amikor **9,4 % (354 fő)** volt ez az adat.

A **kereskedelmi ágazatban ellenőrzött munkavállalókra** vetítve azonban már **csökkenés** tapasztalható, mivel a kereskedelmi dolgozók **8,75 %-át** érintette a feketefoglalkoztatás valamelyik formája, amíg 2024. június 30-ig **11,84 %** volt ez az arány.

Kereskedelem	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2024. I. fé.	2 989	354	11,84%
2020. I. fé.	2 998	312	10,41%
2019. I. fé.	3 950	401	10,15%
2017. I. fé.	8 265	807	9,76%
2025. I. fé.	4 764	417	8,75%
2015. I. fé.	5 787	485	8,38%
2022. I. fé.	4 693	388	8,27%
2018. I. fé.	5 621	462	8,22%
2016. I. fé.	6 897	552	8,00%
2014. I. fé.	8 174	600	7,34%
2021. I. fé.	5 527	401	7,26%
2023. I. fé.	4 241	300	7,07%
2013. I. fé.	10 147	605	5,96%
2011. I. fé.	13 139	541	4,12%
2012. I. fé.	16 796	607	3,61%

A **vendéglátásban** az összes ellenőrzött és feketén foglalkoztatott munkavállaló aránya idén **14,35 % (465 fő)**, amely a 2024. évi adatokhoz (20,07 %, 467 fő) viszonyítva **javult**.

Az **ágazaton belül ellenőrzött munkavállalók tekintetében** a tavalyi azonos időszakhoz képest is **javulás** látható (2024. június 30-ig: 20,07 %, **2025. június 30-ig: 13,36 %**).

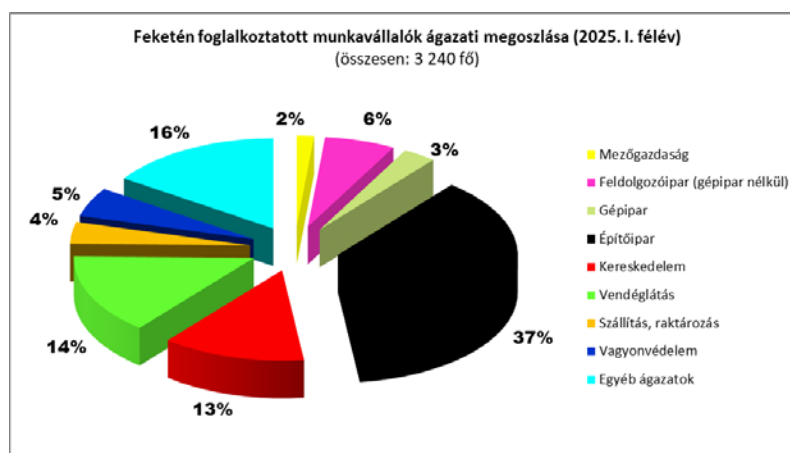
Vendéglátás	Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya
2024. I. fé.	2 327	467	20,07%
2020. I. fé.	2 703	485	17,94%
2023. I. fé.	2717	466	17,15%
2021. I. fé.	1 899	318	16,75%
2022. I. fé.	2526	395	15,64%
2018. I. fé.	4 235	626	14,78%
2017. I. fé.	4 018	561	13,96%
2016. I. fé.	4 915	666	13,55%
2025. I. fé.	3 480	465	13,36%
2019. I. fé.	3 531	459	13,00%
2015. I. fé.	3 913	452	11,55%
2014. I. fé.	4 187	483	11,54%
2013. I. fé.	6 330	702	11,09%
2011. I. fé.	7 299	658	9,01%
2012. I. fé.	7 111	622	8,75%

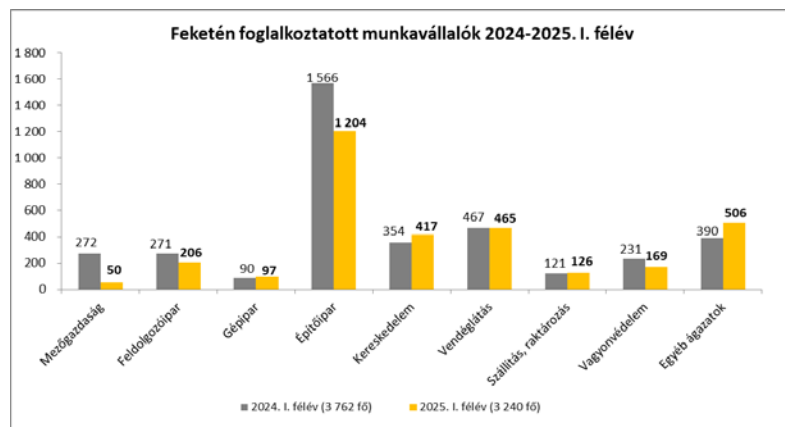
Az egyes ágazatokon belül ellenőrzött munkavállalókra vetítve javult a feketefoglalkoztatás aránya a mezőgazdaság, a gépipar, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás és a kereskedelem területén, a többi ágazat esetében a 2024. évi első félévhez képest növekedés tapasztalható.

2024. I. félév	Építőipar	Mezőgazdaság	Feldolgozóipar	Gépipar	Vagyongvédelem	Vendéglátás	Kereskedelem	Egyéb ágazatok
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	6411	1794	6545	3007	1975	2327	2989	4 951
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	1566	272	271	90	231	467	354	511
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	24,43%	15,16%	4,14%	2,99%	11,70%	20,07%	11,84%	10,32%

2025. I. félév	Építőipar	Mezőgazdaság	Feldolgozóipar	Gépipar	Vagyongvédelem	Vendéglátás	Kereskedelem	Egyéb ágazatok
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	4082	792	2184	3393	1357	3480	4764	4 603
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	1204	50	206	97	169	465	417	632
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	29,50%	6,31%	9,43%	2,86%	12,45%	13,36%	8,75%	13,73%

Az összes ellenőrzött és feketén foglalkoztatott munkavállaló arányszáma az előző év hasonló időszakához képest nőtt. A korábbi évek ellenőrzési tapasztalataival megegyezően **továbbra is az építőiparból került ki a legtöbb feketén foglalkoztatott dolgozó, ezt követi a főbb ágazatokon kívüli „egyéb” ágazatok, a vendéglátás és a kereskedelem.** A legkisebb számban a mezőgazdasági ágazatban fordult elő feketefoglalkoztatás.

A feketefoglalkoztatással kapcsolatosan továbbra is a leggyakrabban előforduló szabálytalanság a **jogviszony bejelentésének elmulasztása**, mely mind a munkaviszony, mind pedig az egyszerűsített foglalkoztatás keretein belül előfordul.

A "feketemunka" valamennyi formája a társadalom számára negatív hatással van, mert nem csupán a gazdaság fejlődését hátráltatja, de hátrányos versenyhelyzetet teremt a jogkövető vállalkozások számára, sérti a munkavállalók alapvető garanciális jogait, valamint veszélyezteti az egyének nyugdíj- és társadalombiztosítási ellátását is. A feketefoglalkoztatás növeli az államháztartás hiányát, így veszélyezteti az ország pénzügyi stabilitását.

A szándékos jogsértéseket elkövető foglalkoztatóknak az a célja, hogy a legálisan működő versenytársakkal szemben előnyösebb helyzetbe kerüljenek, valamint nagyobb nyereséget érjenek el.

A bejelentési kötelezettséget elmulasztó munkáltatókra általában jellemző, hogy tisztában vannak a jogszabályi követelményekkel, de a rövid időtartamú munkáknál, és a félreeső, zárt helyeken történő munkavégzésnél szándékosan nem tesznek eleget a bejelentési kötelezettségüknek, mert bíznak abban, hogy nem éri el őket a hatósági ellenőrzés.

A foglalkoztatók gyakran hivatkoznak adminisztrációs vagy technikai hibára, könyvelői mulasztásra vagy arra, hogy a dolgozó „próbamunkán” volt, csak megfigyelte a munkát.

Az ellenőrzési tapasztalatok a tekintetben pozitívak, hogy a feketefoglalkoztatással érintett munkáltatók döntő többsége az ellenőrzés lezárásáig megszünteti a feltárt jogsértést, és visszamenőleg bejelenti a munkavállalókat, írásba foglalják a munkaszerződéseket, így a határozatok döntő többsége nem tartalmaz erre vonatkozó kötelezést.

Ellenkező esetben azonban, amikor a foglalkoztató az ellenőrzés befejezéséig nem szünteti meg a jogsértést, úgy a határozat kötelezést tartalmaz az adóhatósági bejelentésre vagy a munkaszerződés írásba foglalására vonatkozóan. De még így is előfordul, hogy a foglalkoztató ezt a kötelezést sem teljesíti, így a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság hivatalból tesz eleget a bejelentési kötelezettségnek kényszerbejelentés formájában.

Egyszerűsített foglalkoztatás esetén a bejelentés elmulasztásának hátterében általában a közterhek befizetésének szándékos elkerülése vagy az időbeli korlátok kijátszása áll.

Az egyszerűsített foglalkoztatás bejelentésének elmulasztása az építőipari nagyberuházások esetében nagyobb valószínűséggel köthető adminisztratív figyelmetlenséghez, hanyagsághoz vagy a könyvelést végző külső szolgáltató mulasztásához, mint a szándékos

feketefoglalkoztatás leplezéséhez. Habár egy ilyen nagyságrendű beruházás esetén nehezen értelmezhető az alkalmi munka fogalma a hagyományos értelemben, hiszen a munkavégzés jellege és időtartama nem felel meg az alkalmi jelleg kritériumainak. Az ellenőrzési tapasztalatok azt mutatják, hogy a foglalkoztatók ezekben az esetekben nem a jogintézmény eredeti rendeltetésének megfelelően alkalmazzák az egyszerűsített foglalkoztatást, ami jogszabálysértő gyakorlathoz vezethet, és a munkavállalók hátrányára válhat.

A **részmunkaidős** bejelentés, teljes munkaidős foglalkoztatás mellett szintén többször előforduló szabálytalanság, de az esetek nagy részében a bizonyítás nehéz, mert a munkájukat féltő munkavállalók nem mernek a munkáltatójuk ellen nyilatkozni, így a szabálytalansággal kapcsolatban magas a látencia. Ennek a jogsértésnek a feltárása a már megszűnt jogviszonyú munkavállalók esetében könnyebb, amikor a volt munkavállalók már nem félnek felfedni foglalkoztatásuk valós körülményeit és nem támogatják a munkáltatói jogsértések elfedését valótlán nyilatkozatokkal.

A **munkaszerződés nélküli foglalkoztatás általában** azon munkáltatóknál fordul elő, akik elsődlegesnek tekintik a bejelentést, mert az a céljuk, hogy a munkavállaló minél hamarabb megkezdje a munkát, így a munkaszerződések írásba foglalását „idő hiányában” elhalasztják, majd megfélemedeznek róla.

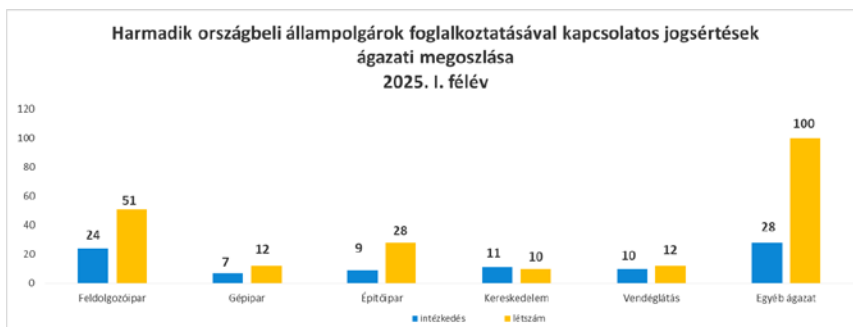
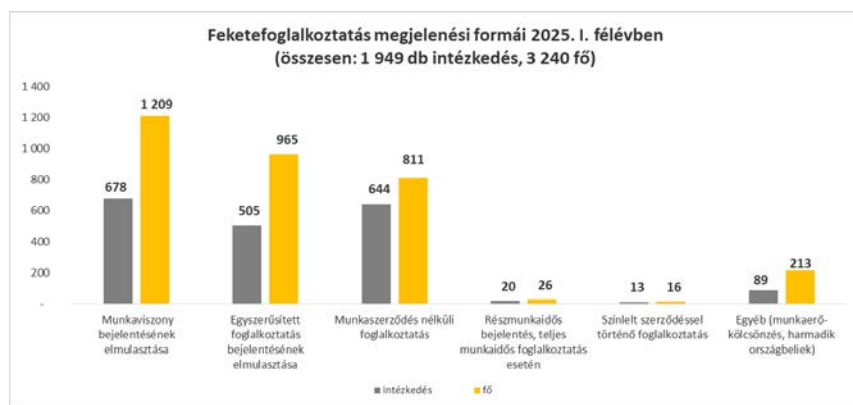
A **színtelt szerződéssel történő foglalkoztatás**, mely leginkább téves jogszabály alkalmazás miatt történik, alig fordul elő.

Harmadik országbeli munkavállalók esetében a munkáltatók célja általában a szabályos foglalkoztatás a bonyolult engedélyezési eljárások ellenére is, mivel tisztában vannak az ezzel járó kockázatokkal és szankciókkal. Ennek ellenére mégis talált a hatóság olyan foglalkoztatottakat, akiknek az **összevont tartózkodási és munkavállalási engedélye nem a vizsgált konkrét munkaterületre szólt**, vagy **érvényességi ideje lejárt**, vagy **nem is rendelkeztek engedéllyel**, vagy az **adóhatósági bejelentésükre nem a megfelelő módon került sor**, ami szintén súlyos jogsértést jelent.

A hatóság kiemelt figyelmet fordít a külföldi munkavállalók jogszerű foglalkoztatására, hiszen ők különösen kiszolgáltatott helyzetben lehetnek a szabályozás nem megfelelő ismerete vagy a nyelvismeret hiánya miatt.

Budapesten úgy tapasztalta a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság, hogy a jellemzően ázsiai munkavállalókat foglalkoztató masszázsszalonokban munkát végző külföldiek között megjelent az önfoglalkoztatás és az egyéni vállalkozás, mint munkavégzési forma, amelyekre vonatkozóan a foglalkoztatás-felügyeleti hatóságnak nincs hatásköre.

Ágazati megoszlásban tekintve a harmadik országbeliek foglalkoztatásával kapcsolatos jogsértés nagyobb létszámot érintett a feldolgozóipar (51 fő), az építőipar (28 fő) és az ún. „egyéb ágazatok” (100 fő) területén. A mezőgazdaság és a vagyonvédelem területén nem tárt fel a hatóság ilyen irányú jogsértést.

2.2. Munkaidő, pihenőidő, rendkívüli munkavégzés

A **munkaidővel, pihenőidővel és rendkívüli munkavégzéssel kapcsolatos jogsértések** száma a tavalyi év ugyanezen időszakához viszonyítva **csökkent, 3 886 főt** érintett 2025. első félévében (2024. június 30-ig 4 636 fő).

A munkaidővel kapcsolatos munkáltatói jogsértések 2025. első felében legnagyobb létszámban a vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás (1 114 fő), a kereskedelem (1 036 fő) és a vagyonvédelem (655 fő) területén dolgozókat érintette, de a többi ágazatban ugyanúgy tárt fel a hatóság ilyen irányú jogsértést.

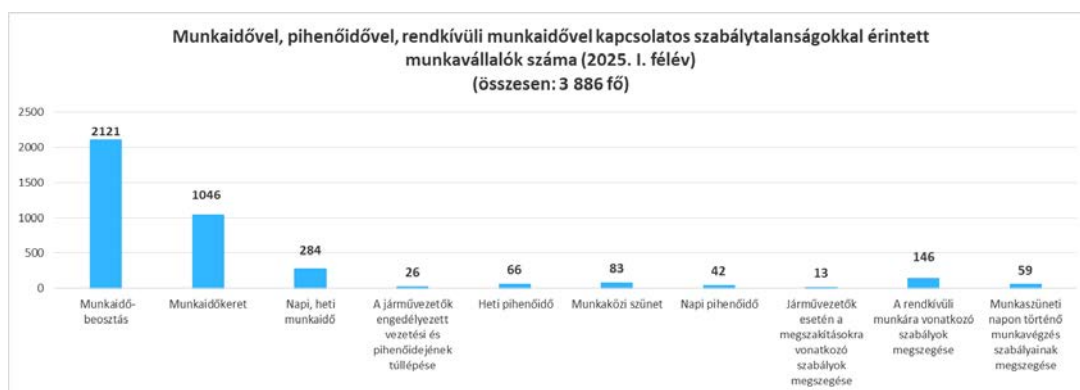
A **leggyakrabban a munkaidő-beosztásra** vonatkozó szabályokat sértették meg a munkáltatók (2 121 fő). Legjellemzőbb a munkaidő-beosztás teljes hiánya, írásbeli közlésének elmaradása volt, amelynek háttérében a jogszabályok ismeretének hiánya, valamint a rendkívüli munkavégzés elfedésére irányuló szándék húzódik meg.

A munkaidő-beosztás szóbeli közlése miatt a munkavállaló kiszolgáltatottá válik a foglalkoztatóval szemben, mert nem csak a pihenőidőjével nem tud tervezni, de az esetleg részére járó rendkívüli munkavégzés miatti szabadidőtől vagy bérpótléktól is elesik.

Nagy munkavállalói létszámot érintett a **munkaidőkerettel** kapcsolatos jogsértés (1 046 fő), amely leggyakrabban a munkaidőkeret kezdő és befejező időpontjának írásban való meghatározásának elmulasztásával valósult meg, amely **nem teszi lehetővé a munkaidőkereten felül teljesített rendkívüli munkavégzésnek és annak ellentételezésének (munkabér, szabadidő) az ellenőrzését.**

Békés vármegyében a hatóság úgy tapasztalta, hogy kevés az olyan munkáltató, aki munkaidő-nyilvántartáson elkülönítetten vezeti a rendes és rendkívüli munkavégzés adatait. Ezt hivatottak megerősíteni a hatóság által hétfőgenként tartott helyszíni ellenőrzések, amelyek

alátámaszthatják, hogy a munkáltatók szándékosan nem rögzítik a hétvégi munkavégzéseket, azért, hogy ne kelljen pótlékot fizetni a munkavállalóknak.

2.3. Munkaidő-nyilvántartás

A **munkaidő-nyilvántartás hiányával**, vagy **adatainak valótlan rögzítésével** kapcsolatos szabálytalanságok az első félévben **kevesebb** munkavállalót érintettek, mint 2024. első félévében (3 691 főről, **2 998 főre**).

A munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos jogsértések 2025. első felében legnagyobb létszámban a vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás (828 fő), a kereskedelem (668 fő) és az építőipar (530 fő) területén dolgozókat érintette, de a többi ágazatban is jelen volt.

A munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos jogsértések alkalmasak arra, hogy **elfedjék a munkabérrel, munkaidővel, illetve pihenőidővel kapcsolatos szabálytalanságokat is**.

A munkaidő-nyilvántartás vezetésének elmulasztása **tudatos jogsértés**, a munkáltatók tudják, hogy így sem a munkavállaló, sem pedig a hatóságok számára nem ellenőrizhető a pihenőidőre, pihenőnapra, munkaszüneti napon történő munkavégzésre vonatkozó szabályoknak a betartása vagy a pótlékfizetés teljesítése.

A munkaidő-nyilvántartás vezetése a **munkáltató kötelessége**, így azt nem engedheti át a munkavállaló részére. A munkavállalók a panasztételek során gyakran jelölik meg, hogy nem pontos a nyilvántartás vezetése, az ott fel nem tüntetett időket utólag megbeszélték, lecsúsztották vagy kifizetésre került, azonban a jogviszonyok lezárásakor mindez vitát is eredményezhet a felek között.

Nem fordítanak kellő figyelmet a munkáltatók a nyilvántartás vezetésére, a helyes dokumentációra, sok a szabálytalanul javított, áthúzott, lefestett nyilvántartás.

A hagyományos, papíralapú jelenléti ívek mellett egyre elterjedtebbek az elektronikus nyilvántartások, amelyek elviekben gyorsabb és pontosabb adatkezelést tennének lehetővé, minimalizálva az adminisztratív terheket és a hibalehetőségeket. Bár az elektronikus rendszerek számos előnnyel járnak (azonnali ellenőrizhetőség, betekintési lehetőség), mégis előfordulnak itt is szabálytalanságok (nem naprakészek vagy az adatok ellentmondanak a valóságnak).

2.4. Munkabér

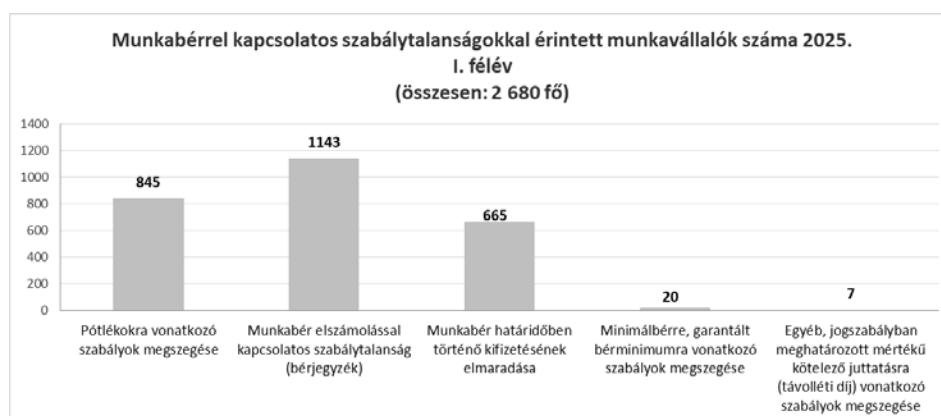
Az előző év hasonló időszakához képest **kevesebb** dolgozót (2 680 fő) érintettek a **munkabérrel kapcsolatos jogsértések** (2024. első félév: 3 402 fő).

Ezek közül a legtöbb esetben a **bérjegyzékkel** kapcsolatos előírások megsértése, majd a **munkabér határidőben történő megfizetésének elmaradása**, illetve a **pótlékokra** vonatkozó szabályok megszegése fordult elő.

A jogsértés ágazatok közötti megoszlását vizsgálva látható, hogy az ún. „egyéb ágazatok” (689 fő), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (524 fő) és a feldolgozóipar (479 fő) területén fordult elő legnagyobb számban ez a jogsértés.

Több esetben megállapítást nyert, hogy a munkabérrel adott elszámolás, a „bérjegyzék” tartalma nem felelt meg a vonatkozó előírásoknak, mert abból sem a munkavállaló, sem a hatóság nem tudta megállapítani, hogy például milyen pótlékok kerültek elszámolásra.

A bérpótlékok meg nem fizetése legtöbbször a jogszabályok nem megfelelő ismeretéből adódik, de előfordulnak bérszámfejtési problémák, illetve a munkáltató szándékosan szabálytalan magatartása is okozhatja ezt az elmaradást.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a vonatkozó törvényi rendelkezés alapján a **munkabért nem, vagy nem időben kifizető munkáltató részére lehetőséget biztosít arra, hogy az eljárás során az elmaradt bért egy kitűzött határidőn belül megfizesse**. Amennyiben ennek a kötelezésnek eleget tesz, úgy mentesül a kötelező munkaügyi bírság megfizetése alól.

A hatóság ily módon is tudja segíteni azt, hogy a munkáltató a munkavállalók jogszerűen járó munkabérének kifizetésére és ne egy esetleges bírságösszeg kiegyenlítésére fordítsa anyagi erőforrásait.

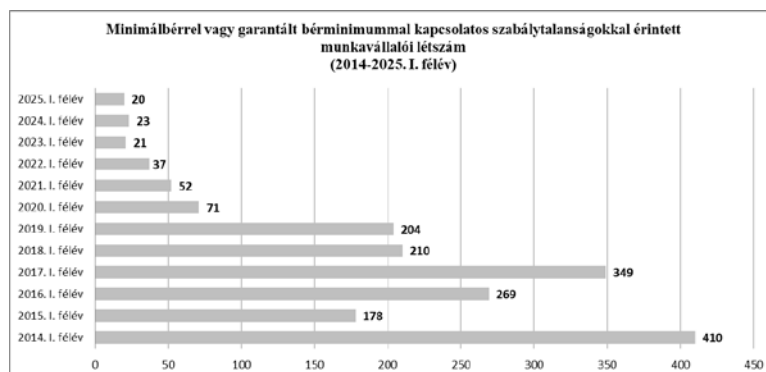
A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság kiemelt feladata, hogy ellenőrizze a minimálbér és garantált bérminimum megfizetését, ezzel is hozzájárulva ahhoz, hogy érvényesítse a munkavállalók alapvető garanciális jogait.

A minimálbérrel és garantált bérminimummal kapcsolatos jogsértések 2025. június 30-ig 20 fő munkavállalót érintettek (2024. június 30-ig 23 fő). Az elmúlt évek tapasztalatai szerint a minimálbérrel és a garantált bérminimummal kapcsolatos jogsértések **továbbra is alig fordulnak elő**.

Pozitívumnak tekinthető, hogy a munkáltatók nagy része legalább a minimálbért, vagy a garantált bérminimumot megfizetik munkabérként a foglalkoztatottaknak. Egyre kevesebb

helyen jellemző, hogy a jogszabály szerinti legkisebb munkabért fizetik ki, attól lényegesen magasabb összegeket biztosítanak a munkáltatók, mert tapasztalják, hogy ha megfelelő összegű munkabért adnak munkavállalóiknak, úgy inkább maradnak meg a jelenlegi munkahelyüknél, mintsem új munkahelyet keressenek.

Árnyalják azonban a munkabérrel összefüggő szabálytalanságok feltárási statisztikáját egyrészt a munkaidő-nyilvántartásokkal kapcsolatos előzőeken kifejtett bizonyíthatósági problémák, másrészt, hogy jogviszony megszűnése/megszüntetése esetében a munkabérek összegszerűségét érintő jogsértések „beleolvadnak” az elszámolással kapcsolatos egyéb kategóriába.

2.5. Egyéb szabálytalanságok

2025. első félévében **1 149 főt** érintett (2024. első félév: 847 fő) a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő – a munkavállalót megillető – **igazolások kiadásának**, valamint a munkaviszony megszűnéséhez, megszüntetéséhez kapcsolódó **elszámolásnak az elmaradása**.

Az adatokból is látható, hogy egyre több és több munkavállalót érintenek a jogviszony megszűnésével összefüggő jogsértések, amelyek leggyakrabban munkavállalói panaszok útján jutnak a hatóság tudomására. Jogviszonyuk megszűnése után általában bátrabban fordulnak a hatósághoz, mert nem félnek a munkáltatói retorziótól, vagy a munka elvesztésének tényétől.

Ágazati megoszlást tekintve ez a szabálytalanság az ún. „egyéb ágazatok” (341 fő) és a kereskedelem (127 fő) területén fordult elő leggyakrabban.

Számos munkáltató számára felesleges adminisztratív munkát jelent a foglalkozási igazolás kiadása, ezért nincsenek figyelemmel a vonatkozó előírásokra. Az igazolások kiadását a munkáltató semmilyen indokra hivatkozással (érdekvit, tartozás, rossz viszonyban történő elválás) nem tagadhatja meg a munkavállalótól, ezért a hatóság minden esetben kötelezi a foglalkoztatót az igazolás kiadására és az elszámolás teljesítésére.

Jelentősen csökkent 2024. első félév adataihoz képest **a szabadsággal kapcsolatos jogsértésekkel** érintett munkavállalók száma (1500 főről, **472 főre**). A szabadsággal kapcsolatos szabálytalanságok leggyakoribb esetei, hogy a munkáltatók

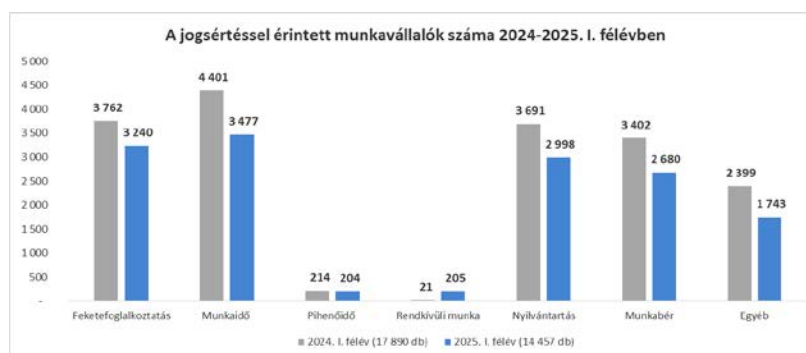
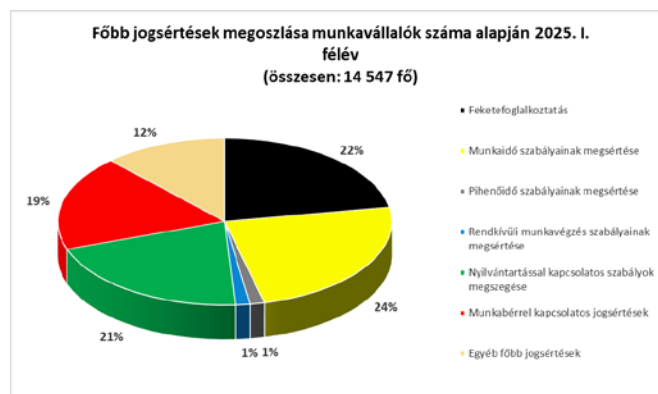
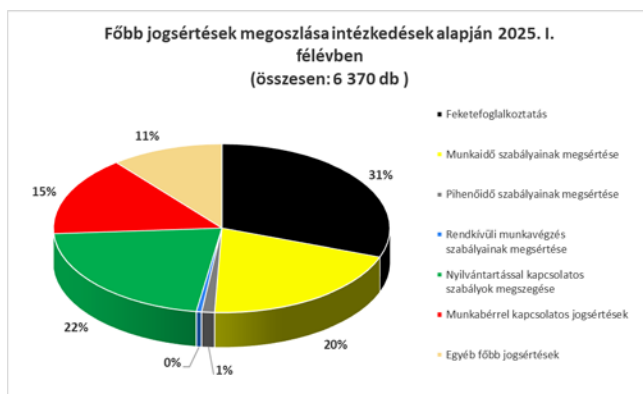
- a nyilvántartáson „kiírt” szabadságot ténylegesen nem adják ki, a munkavállalók valójában munkát végeznek, valamint,
- nem biztosítják a naptári évben egy alkalommal, a legalább tizennégy nap egybefüggő munkavégzés alóli mentesülést.

A szabadságra vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése összetettebb feladat, mert a munkáltatók „papíron” legtöbbször a jogszabályi előírásoknak megfelelően adják ki a

szabadságokat, és csak a helyszínen felvett munkavállalói tanúnyilatkozatokból, és egyéb rendelkezésre álló bizonyítékokból derül ki, hogy a szabadságként nyilvántartott napokon ténylegesen munkavégzés zajlott.

A munkáltatók a szabálytalanságok feltárását követően legtöbbször a gazdasági helyzetükre, egyéb nem várt eseményekre hivatkoznak a szabadságok kiadásának elmaradásakor, vagy azzal magyarázzák a jogsértést, hogy a munkavállaló nem akarta kivenni a szabadságát.

Leginkább a feldolgozóipar (132 fő), a kereskedelem (127 fő) és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (74 fő) területén volt jellemző ez a jogsértés.

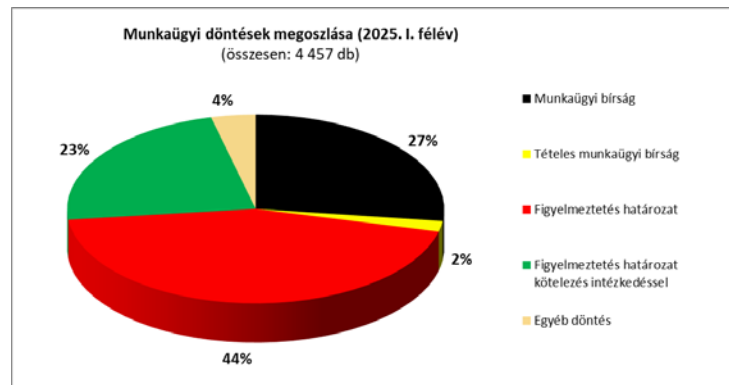

2.6. Döntések

2025. június 30-ig a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság összesen

- **1206 db munkaügyi bírságot** szabott ki, összesen **1 566 331 140,- Ft összegben**
- **1026 db kötelezés intézkedéssel járó figyelmeztetés** határozatot, és
- **2974 db szabálytalanságot megállapító figyelmeztetés** határozatot kiadmányozott,
- **81 db tételes munkaügyi bírságot** szabott ki – külföldi munkavállalók jogsértő foglalkoztatásával kapcsolatban – **685 650 740,- Ft összegben.**

Az érdemi döntések 69,7 %-a anyagi szankció nélküli döntés volt.

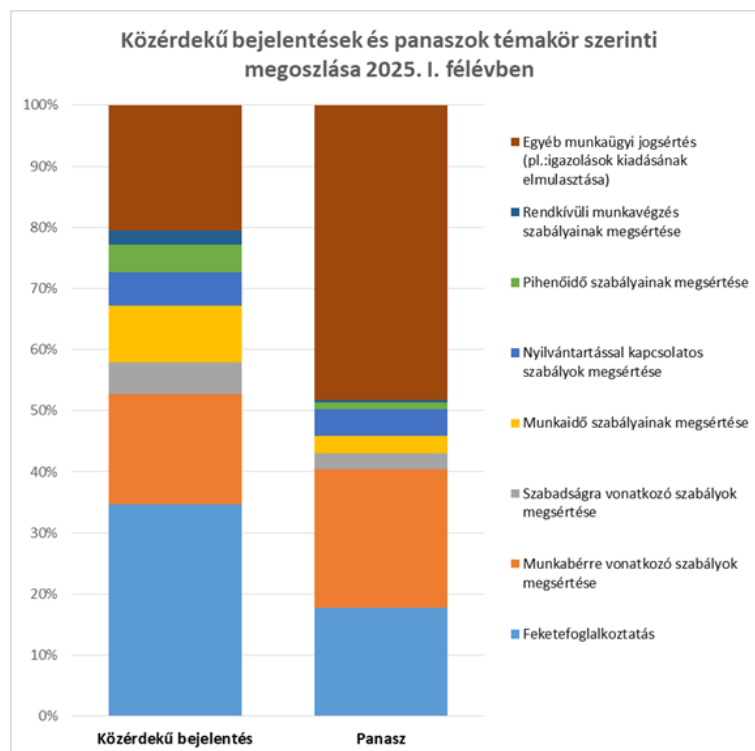
2.7. Közérdekű bejelentések, panaszok

2025. június 30-ig összesen **2 055 db közérdekű bejelentés (648 db) és panasz (1 407 db)** érkezett a hatóságokhoz, amely szám a 2024. év hasonló időszakához képest (2024. június 30-ig: 2 034 db) **közel azonos**.

A beadványok megoszlási aránya: **68,5 % panasz; 31,5 % közérdekű bejelentés**, amely azt mutatja, hogy egyre több olyan munkavállaló keresi fel a hatóságot, akik beazonosítható egyéni jogséremlük miatt kérték a hatóság segítségét a jogviszonyuk rendezésével kapcsolatban.

A legtöbb jelzés az alábbi jogsértésekkel kapcsolatban érkezett:

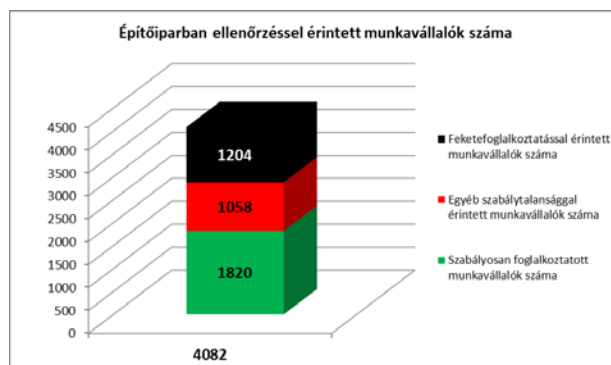
- a **jogviszony megszűnésekor kiadandó igazolások, elszámolások**
- a **feketefoglalkoztatás, valamint**
- a **munkabér**

3. Az ellenőrzések összesített tapasztalatai

a) Építőipar

A foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzések 23 %-át ebben az ágazatban tartották 2025. első félévében (1 594 db). A munkáltatók által elkövetett súlyos szabálytalanságok 1 1134 db intézkedést, valamint 468 db munkaügyi bírságot vontak maguk után 408.132.400-, Ft összegben. A 4 082 ellenőrzött munkavállalóból 2 262 főt érintett valamilyen munkaügyi szabálytalanság, amiből a feketefoglalkoztatás 1 204 munkavállalót érintett. Az ellenőrzéssel érintett munkavállalókhoz viszonyítva **itt jelent meg a legnagyobb arányban a feketefoglalkoztatás.**

Az építőipari ágazatra jellemző leginkább a **feketefoglalkoztatás**, emiatt kerül sor a legtöbb intézkedésre (**639 db**) és ez érinti a legnagyobb munkavállalói kört (**1 204 fő**). A feketefoglalkoztatás legtipikusabb formája a munkaviszonyhoz, illetve egyszerűsített foglalkoztatáshoz kapcsolódó bejelentés hiánya, egyéb formái (pl.: részmunkaidős foglalkoztatás teljes munkaidős foglalkoztatás mellett vagy színlelt szerződéssel történő foglalkoztatás) az építőipar területén továbbra sem jellemzőek.

Az építőipar sajátos, dinamikus jellegéből adódóan a munkavégzés helyszíne gyakran és gyorsan változik, ami sajnos kedvez a bejelentés nélküli munkavégzés elrejtésének. A változatos munkaterületek fizikai adottságai – mint például a nagy kiterjedésű építkezések, több szintes épületek vagy a nehezen hozzáférhető helyek – megkönnyítik a munkavállalók elrejtőzését vagy elmenekülését egy esetleges foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzés előtt.

Számos foglalkoztató egyáltalán nem jelenti be segédmunkás munkakörű munkavállalóit, sem egyszerűsített foglalkoztatás, sem munkaviszony keretében, ami már a szakképzett munkaerő kapcsán nem jellemző.

A munkáltatók továbbra is szívesen élnek az egyszerűsített foglalkoztatás adta kedvezőbb lehetőséggel és alkalmaznak alkalmi munkavállalókat, de bejelentésük általában adminisztratív okokra hivatkozással vagy figyelmetlenségből elmarad, de nem ritka a szándékos mulasztás sem.

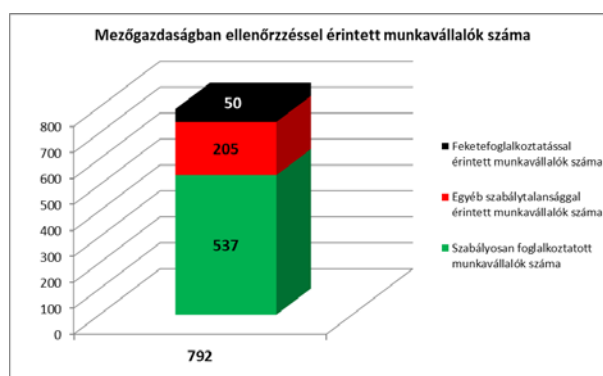
Harmadik országbeli állampolgárok jogsértő foglalkoztatása 28 munkavállalót érintett 2025. június 30-ig.

A **másik leggyakoribb szabálytalanság a munkaidő-nyilvántartás vezetések elmaradása (218 intézkedés, 530 fő)**. A munkáltatók szerint a munkaidő nyilvántartás vezetése problémás, mert azt a munkavégzés helyén nehezen tudják tárolni, így emiatt az ellenőrzések során nem tudnak bemutatni jelenléti ívet.

Példa: 2024. december 12. napján a Hajdú-Bihar vármegyei munkaügyi felügyelők egy gyár építési területén egy ZRT. munkáltatónál ellenőrzést folytattak le. A vizsgálat a munkáltató által az ellenőrzés időpontjában foglalkoztatott 36 fő harmadik országbeli munkavállalóra terjedt ki, akik a gyár működésével összefüggő különféle munkakörökben végeztek munkát. Az eljáró kormánytisztviselők az ellenőrzés során megállapították, hogy a foglalkoztató az ellenőrzés alá vont 36 fő harmadik országbeli munkavállaló mindegyikét megfelelő engedélyek birtokában foglalkoztatta. A munkaügyi nyilvántartások adatai alapján megállapítást nyert továbbá, hogy a vizsgálat alá vont munkavállalók közül a foglalkoztató 32 fő foglalkoztatott vonatkozásában nem tartotta be a jogviszony bejelentésére vonatkozó szabályokat.

b) Mezőgazdaság

Az ellenőrzések 2,4 %-a esett (169 db) a mezőgazdaságra, összesen 67 intézkedés történt és 19 db munkaügyi bírság kiszabására került sor 14.150.000,- Ft összegben. Az ellenőrzött 792 munkavállalóból 255 főt érintett szabálytalanság, ebből a feketén foglalkoztatott munkavállalók 50 főt tettek ki.

Az ágazatban jelen vannak mind az alkalmi munka keretében foglalkoztatók, mind a nagyobb kiterjedésű mezőgazdasági termelésre berendezkedett – nagy létszámú munkaerőt foglalkoztató - vállalkozások is. Itt jellemző leginkább az atipikus foglalkoztatás (leginkább egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett mezőgazdasági idénymunka).

Hajdú-Bihar vármegye területén folytatott hatósági vizsgálatok fókuszában elsősorban az emberkereskedelem potenciális áldozatainak felkutatása állt. Ez a célzott megközelítés a szektorban foglalkoztatottak sérülékenységeire és az ágazatban tapasztalható informális foglalkoztatási formákra vezethető vissza. A mezőgazdaságban, különösen a távoli, elszigetelt területeken, nagyobb a kockázata annak, hogy a munkavállalók kizsákmányolás áldozatává válnak, ezért a hatóság nagy jelentőséget tulajdonít ezen specifikus jogsértések felderítésének. 2025 első felében nem fordult elő ilyen eset.

A mezőgazdasági munkák gyakran a szinte fellelhetetlen, a helyszín adottságai miatt nehezen megközelíthető területen zajlanak – amit az idegen szem kevésbé vesz észre –, a terep adottságai révén pedig az idegen autót – így az ellenőrzést – könnyű messziről is észlelni, így a munkáltatók bíznak az ellenőrzések elmaradásában és sokszor tudatosan nem jelentik be a munkavállalókat.

Csongrád-Csanád vármegyében úgy tapasztalja a hatóság, hogy az ágazatban jelenlévő munkaerőhiányt gyakran pótolják külföldi munkaerővel. A hatóság tényfeltáró munkáját azonban nehezíti, hogy a munkavállalók nem beszélnek magyarul, angolul, tolmács hiányában

pedig a helyszíni ellenőrzéskor nem lehet meghallgatni őket a munkaidőre, munkabérre vonatkozóan, csak a munkáltató által becsatolt munkaügyi dokumentumok állnak rendelkezésre ezek ellenőrzésére.

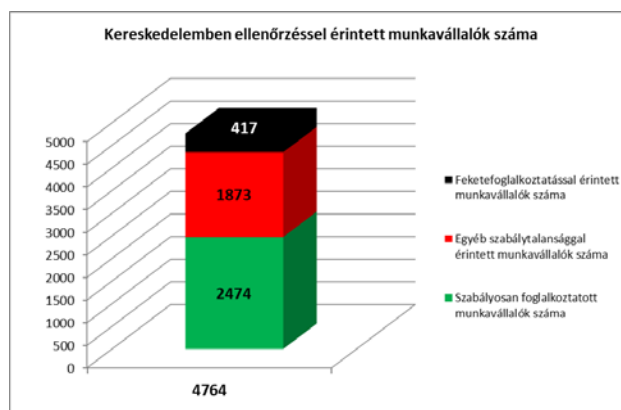
A mezőgazdaságban „hektikus” a szabálytalanságok megjelenése. Sokszor találkozni nagyobb munkavállalói létszámmal foglalkoztató munkáltatókkal, akik jellemzően betartják a munkaügyi szabályokat, bejelentik a munkavállalókat, még ott is, ahol a munkavégzés eseti jelleggel történik. Előfordul azonban, hogy a nagyobb munkavállalói létszám magával vonja a nagyobb feketén foglalkoztatott létszámmal is.

Példa: Békés vármegye munkaügyi ellenőrei 2025. április 10. napján helyszíni ellenőrzést tartottak egy dinnyeföldön. Az ellenőrzés helyszínére tartva a hatóság munkatársai észlelték, hogy kb. 3-4 autó állt a föld mellett, de még a helyszínre érkezés előtt a munkavállalók távoztak (elhajtottak) a gépjárművekkel. A helyszínen tartózkodott a foglalkoztató őstermelő testvére, aki a föld tulajdonosa is, valamint egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállaló is egyszerre. A helyszínen maradt 2 fő munkavállaló nem tudta megmondani, hogy a távozott foglalkoztatottak kinek az alkalmazásában álltak. Valamivel később visszajött az ellenőrzés helyszínére további 2 fő foglalkoztatott, akik elmondták, hogy az őstermelő a foglalkoztatójuk. Mind a 4 fő munkavállaló tanúként került meghallgatásra, majd később a helyszínre érkező ügyfél is nyilatkozatot tett. Az eljárás során megállapításra került, hogy a munkáltató mezőgazdasági segédmunkás munkakörben, egyszerűsített foglalkoztatás keretében, adóhatósági bejelentés nélkül alkalmazott 19 munkavállalót.

Pozitív példa: Egy Győr-Moson-Sopron vármegyei szőlőültetvényen 2025. május 22. napján megtartott helyszíni foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés alapján megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató összesen 20 fő – betanított mezőgazdasági segédmunkás munkakörű – munkavállalót foglalkoztatott legálisan, 13 főt írásba foglalt munkaszerződéssel és adóhatósági bejelentéssel és 7 főt egyszerűsített foglalkoztatás keretében – a jogszabályban előírt határidőben történt – bejelentéssel.
A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés során nem került megállapításra munkaügyi jogszabálysértés.

c) Kereskedelem

1 948 db ellenőrzés esett erre az ágazatra (28 %). Az összesen 1 507 db intézkedés mellett 149 db munkaügyi bírságot szabott ki a hatóság 88.050.000,- Ft összegben. Az ágazatban 4 764 munkavállalót vontak ellenőrzés alá, melyből 1 873 főt érintett szabálytalanság. Ebből 417 főnek volt rendezetlen a munkaviszonya.

A hatósági ellenőrzések leggyakrabban a mikro-, kis- és közép vállalkozások ellenőrzésére irányulnak, mert az elmúlt évek tapasztalatai szerint a multinacionális munkáltatók foglalkoztatási gyakorlata jogkövetőbb, ezen a területen inkább adminisztratív jellegű hiányosságok jellemzőek.

A kereskedelmi ágazatnak nincs jellegzetes szabálytalansága, mert a főbb jogsértések mindegyike előfordul ezen a területen.

A foglalkoztatási gyakorlatban elkövetett hibák a szabályismeret és a szabálykövetési hajlandóság hiányára is visszavezethetőek, mert a munkáltatók sok esetben adminisztrációs teherként, pluszmunkaként tekintenek a jelenléti ívek, munkaidő-nyilvántartások vezetésére.

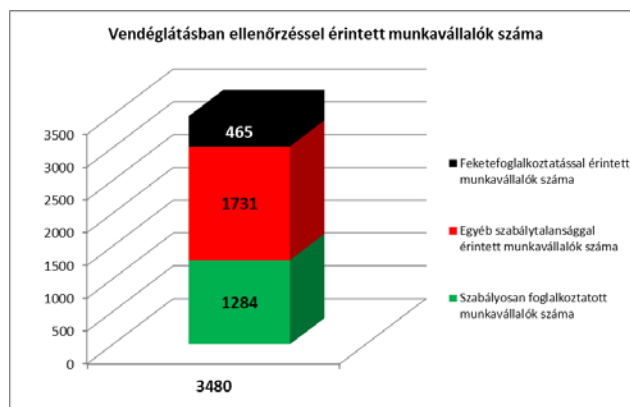
Legnagyobb létszámban a munkaidővel kapcsolatos szabályok megsértése volt jellemző (955 fő), ezen belül a hiányos, nem naprakészen vezetett (több napra vonatkozóan sem tartalmazott adatot, bejegyzést) jelenléti ívek alkalmazása fordult elő gyakran. Mindez vélhetően a munkaidő, pihenőidő szabályainak megsértésének leplezésére irányuló munkáltatói magatartás. A hiányos jelenléti íveket általában utólag töltik ki a munkáltatók, de az már nem a valós munkavégzést tükrözik, hanem a kötelező havi óraszámnak megfelelő időadatokat, amelyeket a nyitvatartási időhöz igazítanak, így elkerülve a műszakpótlék fizetési kötelezettséget.

Munkaidővel kapcsolatos ágazatra jellemző szabálytalanság a munkaidő előre történő írásos beosztásának hiánya, de gyakori a munkaidőkeretre vonatkozó törvényi előírások megsértése [egyenlőtlen beosztás alapján munkaidőkeret vagy elszámolási időszak meghatározása nélkül foglalkoztatnak munkavállalókat, illetve ha meghatároznak munkaidőkeretet, annak kezdő- és befejező időpontját írásban nem közlik a munkavállalókkal] is.

Példa: Egy Komárom-Esztergom vármegyei vegyeskereskedésben 2025.április 14-én tartott ellenőrzés során 3 fő munkavállaló teljes munkaidős munkaviszonyban dolgozott eladó munkakörben. A munkáltató 2 fő munkavállaló teljesített munkaidő adatairól hiányos nyilvántartást vezetett 2025. április hó vonatkozásában. 2 munkavállaló munkarendje alapján hétfőtől vasárnapig egyenlőtlenül, változó munkaidő kezdéssel, eltérő napi munkaidőben dolgozott. A munkaidő beosztásáról a dolgozók írásban tájékoztatást nem kaptak, a beosztásról a felek egymás között szóban egyeztettek. A munkavállalók foglalkoztatása a gyakorlatban keretszerűen történt, a munkáltató írásban nem határozta meg a munkaidőkeret tartamát, kezdő és befejező időpontját. 3 fő munkavállaló tájékoztatására a munkaviszony létesítésekor (a munkaviszony kezdetétől számított hét napon belül) a jogszabályi előírásoknak megfelelő tartalommal nem került sor. A munkáltató 2 fő munkavállaló esetében megsértette a munkaszüneti napon történő munkavégzés elrendelésére vonatkozó jogszabályi előírást, azzal, hogy 2025. március 15., április 18. (nagy péntek), 20. (húsvétvasárnap), 21. (húsvéthétfő) napokra a munkavállalóknak rendes munkaidőben történő munkavégzést rendelt el eladó munkakörben a vállalkozás által üzemeltetett vegyeskereskedésbe. Az eladó munkakörben foglalkoztatott munkavállalók (2 fő) részére az alaphéren felül bérpótlékokat nem fizetett (munkaszüneti napi bérpótlék, vasárnapi pótlék, pihenőnapon történő rendkívüli munkavégzés bérpótléka).

d) Vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás

2025. június 30-ig a vizsgálatok 15,6 %-a (1 081 db) esett erre a területre. Az összesen 1 460 db intézkedés mellett 118.406.000,- Ft összegben 173 db munkaügyi bírság került kiszabásra. A 3 480 ellenőrzéssel érintett munkavállalóból 2 196 főt foglalkoztattak szabálytalanul, közülük a feketefoglalkoztatás 465 főt érintett.

Az ágazatban - a kereskedelemhez hasonlóan - minden főbb szabálytalanság előfordul. Itt is jelentős a feketefoglalkoztatás, a munkaidő-nyilvántartással és a munkaidővel kapcsolatos jogsértések. Utóbbi szabálytalanságok rendszeresen összekapcsolódnak, hiszen vagy a munkavállaló dolgozik a megengedett munkaidőn felül (munkaidővel kapcsolatos szabálytalanság), vagy ami gyakoribb, hogy ennek leplezése valósul meg a szabálytalanul vezetett munkaidő-nyilvántartással.

A vendéglátás területén leggyakrabban a munkaidővel kapcsolatos szabálytalanságok jelennek meg (1 071 fő), ezen belül a munkaidő-beosztásra vonatkozó szabályok megsértése a leggyakoribb (626 fő), ezt követi a munkaidőkeretre vonatkozó rendelkezések megsértése (353 fő).

A munkaidő-beosztás kapcsán a jogsértés legjellemzőbb megvalósulási formái,

- a munkáltató írásban nem készíti el a beosztást, azt inkább a munkavállalókra bízva, hogy egymás között beszéljék meg, ki melyik napon fog dolgozni;
- a foglalkoztatók egyenlőtlen munkarend, munkaidő-beosztás ellenére munkaidőkeretet sokszor nem alkalmaznak, vagy ha mégis, annak a kezdő és befejező időpontját írásban nem közlik a munkavállalókkal.

Ebben az ágazatban is jellemzőek a munkabérrel kapcsolatos jogsértések (524 fő), amikor például a munkáltatók nem határidőben fizetik ki a munkavállalók munkabérét, nem adják ki a bérjegyzéket, vagy nem fizetik meg a munkavállalóknak járó bérpótlékokat, illetve írásbeli megállapodás hiányában készpénzben fizetik ki a munkabért.

Munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos szabálytalanságok is mérvadóak, számos munkavállalót érintő jogsértés (820 fő), amely a hiányos/hamis nyilvántartás, vagy a nyilvántartás nem vezetésével valósul meg.

A bejelentés nélküli foglalkoztatás a vendéglátás területén is tipikus, amelynek célja általában a közterhek elkerülése (költségcsökkentés elérése érdekében), sok esetben azonban a hibás gyakorlatra vezethető vissza a feketefoglalkoztatás. Ezt a megállapítást támasztja alá az olyan esetek nagy száma, ahol a munkáltató késedelmesen, de a foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzés megkezdése előtt jelenti be az alkalmi munkavállalóit.

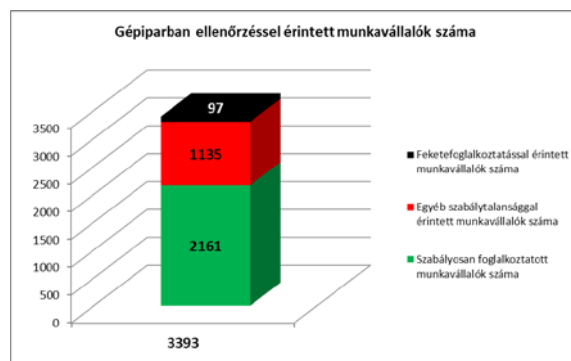
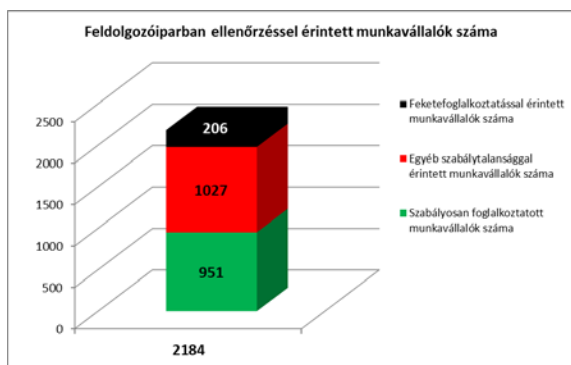
Sok esetben a vendéglátás ágazatban dolgozókat egyszerűsített jogviszony keretében alkalmazzák, sokszor bejelentés nélkül. Gyakran előforduló szabálytalanság, hogy a vendéglátás jellegéből adódóan a munkavállalók éjszakába nyúlóan, sőt másnap hajnali 2, 3 óráig is munkát végeznek, azonban a munkáltató elmulasztja a másnapi munkavégzésre

bejelenteni a dolgozót. A helyszínen bemutatott jelenléti ívekből gyakran lepleződnek le olyan munkanapok is, amelyekre nem történt meg a munkavállaló bejelentése.

Példa: Foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzést tartottak a Vas vármegyei felügyelők 2025. március 27. napján egy szállodában. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató 1 munkavállaló esetében megsértette a szabadság kiadására vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, mivel a munkavállaló 2023. évi szabadságát nem adta ki maradéktalanul az esedékesség évében. A felek az életkor után járó pótszabadság esedékesség évét követő évben történő kiadásáról megállapodást nem kötöttek; illetve 2 – recepciós, illetve karbantartó munkakörben foglalkoztatott – munkavállaló munkaidejéről nem vezetett naprakész munkaidő-nyilvántartást 2025. március hónapban.

e) Feldolgozóipar és gépipar

A hatósági ellenőrzések 8,3%-a (575 db) zajlott ebben a két iparágban. A jogsértések miatt összesen 497 intézkedésre került sor; ebből 103 db volt munkaügyi bírság (295.040.208,- Ft). Összesen 5 577 munkavállaló munkaviszonyát ellenőrizték, 2 465 főt szabálytalanul, közülük 303 főt feketén foglalkoztattak.

Ahogy a feldolgozóipar területe, úgy az itt előforduló jogsértések is sokszínűséget mutatnak. Az ágazati sajátosságok miatt a feltárt jogsértések az esetek számottevő részében nagyobb munkavállalói csoportot érintenek, de volt példa néhány főt érintő szabálytalanságra is.

A feldolgozóipari és gépipari munkáltatók általában képzett munkaügyi jogi háttérrel rendelkeznek, ezért a szabálytalanságokat sokszor gazdasági megfontolásból (pl. rendelkezések teljesítése miatt munkaszüneti napon történő foglalkoztatás) követhetik el.

A **feldolgozóipar** területén az év első felében túlnyomórészt a munkabérre (nem határidőben történő bérkifizetés) és a szabadságra, a **gépiparban** a jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások kiadására/elszámolásra, valamint a munkaidő-nyilvántartásra vonatkozó szabályok megszegése volt jellemző.

A hatóság harmadik országbeliek jogsértő módon történő foglalkoztatását a feldolgozóiparban 51 fő, a gépiparban 12 főt érintően tárt fel.

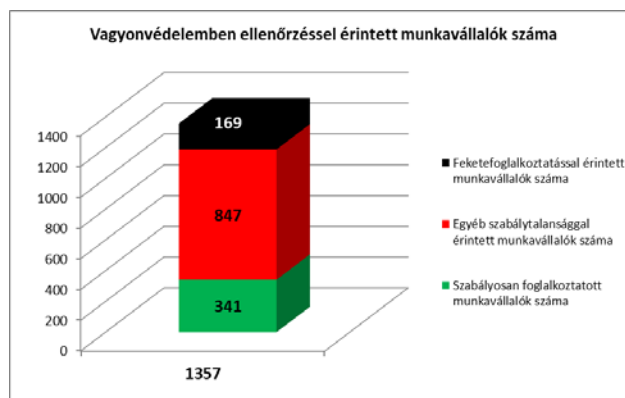
A mezőgazdasági ágazatban megjelenő munkaerőhiányhoz hasonlóan itt is nehezebb a foglalkoztatóknak megtalálni a megfelelő, megbízható munkaerőt, ezért sok esetben külföldi munkaerő bevonásához kell folyamodniuk. Figyelemmel arra, hogy a tolmács hiánya gyakran gátolja a helyszínen munkavégzés közben talált külföldi munkavállalók meghallgatását, így a hatóság az OIF segítségét kéri az ellenőrzések lebonyolításában.

Példa: Egy Csongrád-Csanád vármegyei pékségben 2025. február 26-án közérdekű bejelentés alapján tartott a hatóság helyszíni ellenőrzést az OIF és a rendőrség munkatársaival közösen, ahol 2 fő albán állampolgár tartózkodott és végzett munkát. Közülük az egyik munkavállaló rendelkezett érvényes foglalkoztatási célú tartózkodási engedéllyel, azonban az egy másik munkáltatónál, másik munkavégzési helyen jogosította munkavégzésre sütőipari segéd munkakörben. A másik munkavállaló rendelkezett érvényes munkavállalás célú tartózkodási engedéllyel, azonban adóhatósági bejelentését a foglalkoztató nem tette meg – az eljárás befejezéséig sem. A bekért munkaügyi dokumentumok alapján további 1 fő magyar állampolgár esetében megsértette a foglalkoztató a munkaviszony megszüntetésével összefüggő igazolások kiállítására és kiadására, valamint az elszámolás megtételére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. Valamint 1 fő magyar állampolgár vonatkozásában megsértette a vasárnapi munkavégzés ellenértékére vonatkozó jogszabályi előírásokat, azonban az elmaradt bérpótlékot az eljárás során a foglalkoztató megfizette a munkavállaló részére. A foglalkoztató az ellenőrzés során csak részben tanúsított együttműködő magatartást.

Pozitív példa: 2025. április 28. napján foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzést tartott a Somogy vármegyei hatóság egy esztergáló üzemben, ahol két fő munkavállalót hallgattak meg tanúként a foglalkoztatásuk kapcsán. Az egyik munkavállaló 2019. február 11. napjától írásba foglalt munkaszerződés alapján, havibér ellenében, a másik munkavállaló 2017. január 16. napjától írásba foglalt munkaszerződés alapján havibér ellenében végzett munkát a munkáltató alkalmazásában, CNC marós munkakörben, állandó munkarendben, hétfőtől péntekig terjedő időszakban, 06.00 óra és 14.00 óra közötti időtartamban, 45 perc munkaközi szünet biztosításával. A munkáltató a munkavállalók részére átutalás útján fizeti ki a munkabért, a kifizetett munkabér elszámolásáról írásbeli tájékoztatást adva. A munkavállalók az ellenőrzés helyszínén bemutatták a 2025. április hónapra vonatkozó munkaidő-nyilvántartásukat, mely naprakészen tartalmazta a valós munkavégzési adatokat. A munkaügyi nyilvántartások adatai alapján a munkáltató a munkavállalók munkaviszonyait szabályosan bejelentette az illetékes adóhatóság felé. A rendelkezésre álló adatok alapján jogsértés nem történt.

f) Nyomozási és biztonsági tevékenység

Az ellenőrzések 6,4 %-át (440 db) a vagyonvédelmi ágazatban tartották 670 db intézkedéssel. A vizsgálatokból 72 zárult munkaügyi bírsággal (96.960.000,- Ft). Az ellenőrzéssel érintett 1 357 munkavállalóból 1 016 főt érintett valamilyen jogsértés és 169 munkavállalót foglalkoztattak feketén.

Továbbra is súlyos munkaügyi szabálytalanságok jellemzik az ágazatot, amelyek többségére a szándékosság a jellemző.

Jelentős szabálytalanságként azonosítható a feketefoglalkoztatás keretein belül a munkaszerződések nem kellő időben történő megkötése vagy az írásba foglalás teljes elmaradása, ami a munkavállalók jogviszonyának tisztázatlanságához és jogbizonytalanságához vezet. Emellett gyakran sértik meg a munka – és pihenőidőre, munkabérre vonatkozó szabályokat is.

Az összes ellenőrzött és feketén foglalkoztatott munkavállalóra kivetítve javulás látható a személy- és vagyonvédelmi ágazatban, 2025. első félévében 169 főt érintett feketefoglalkoztatás, de az ágazat fokozott ellenőrzésére a továbbiakban is figyelemmel kell lenni a jogszerű foglalkoztatás érdekében.

Továbbra is gyakori jelenség, hogy a munkáltatók nem működnek együtt a hatósággal – nem veszik át az iratokat, nem csatolják a szükséges dokumentumokat -, így akadályozva az ellenőrzés lefolytatását. Problémát okoz az is, hogy a cégek a hivatalos cégkivonatban szereplő címeken nem elérhetőek, vagy nem vesznek tudomást az ellenőrzésről. Sok esetben egy esetleges munkaügyi bírság végrehajtása során szembesül azzal a hatósággal, hogy a munkáltató „megszűnik”, így a végrehajtás is meghiúsul.

Több alkalommal fordult elő, hogy a munkáltató kiléte nem állapítható meg egyértelműen, mivel a munkavállalók sem tudják megnevezni a foglalkoztatójukat, mert bizonyos időszakonként új munkaszerződést kapnak másik munkáltatótól. Azok a munkavállalók, akik már hosszabb ideje dolgoznak a vagyonvédelmi ágazatban, sokszor évekre visszamenőleg felsorolnak több munkáltatót, akiknél alkalmazásban álltak ugyanazon a munkahelyen.

A munkavállalók továbbra is tartanak a jegyzőkönyvben történő nyilatkozattételtől, amely így gátolja a jogsértések teljes mértékű feltárását, mivel a munkavállalók gyakran csak informálisan hajlandók elmondani, hogy a kivett szabadságokat a munkáltató nem fizeti ki, vagy a különböző jogcímen járó pótlékokat nem ellentételezi. Ez a probléma annak ellenére fennáll, hogy munkaszerződésükben rögzítették a havi bért és az esetleges pótlékátalányt.

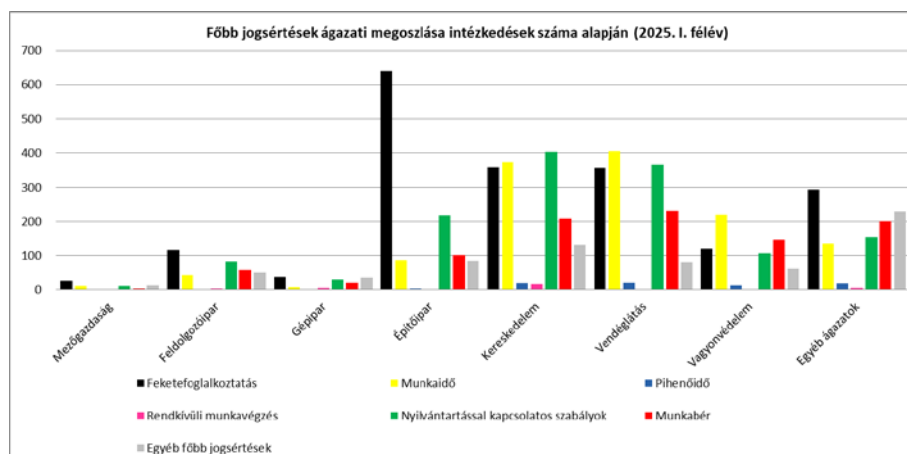
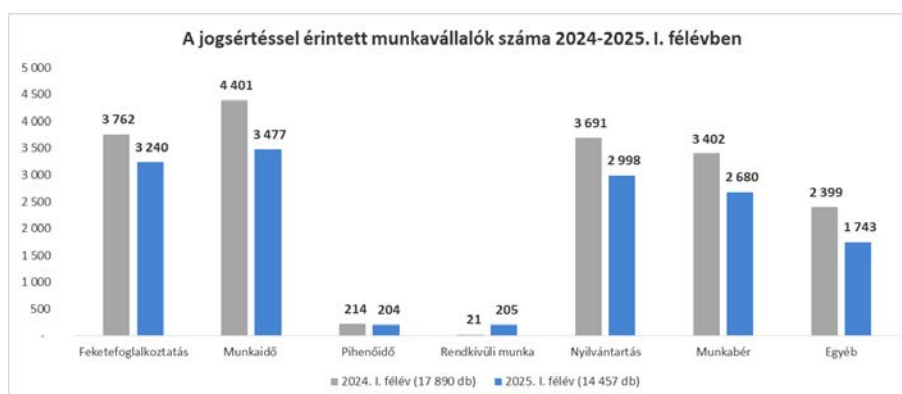
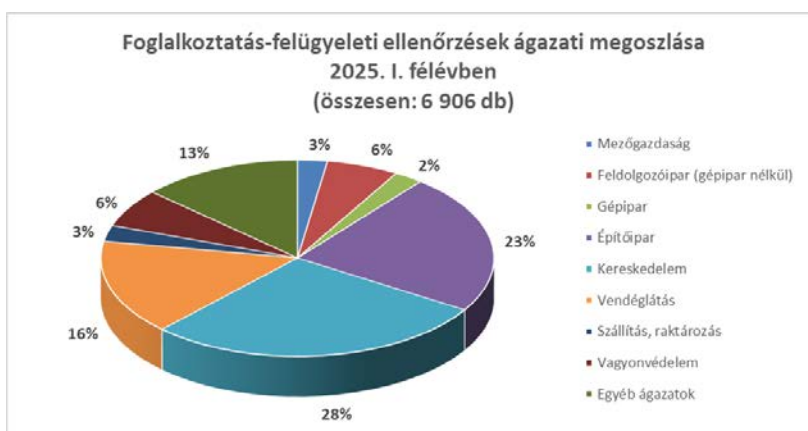
A ténylegesen teljesített munkaidő sok esetben jelentősen meghaladja a rendes havi munkaidő mértékét, ami súlyos túlmunka terhelést jelent a munkavállalókra nézve. Ennek egyik fő oka, hogy a munkáltatók gyakran automatikusan készenléti jellegű munkakörnek minősítik a munkavállalók munkakörét, még akkor is, ha az valójában nem felel meg a készenléti jellegnek. Ennek ellenére a munkáltatók több alkalommal is szabálytalanul alkalmazták ezt a foglalkoztatási formát, ami a munkavállalók számára jelentős anyagi hátrányt okoz a túlórák és a megfelelő pihenőidő kompenzációjának elmaradása miatt. Ez a gyakorlat nem csak a bérhez való jogot sérti, hanem a munkavállalók egészségét és biztonságát is veszélyezteti.

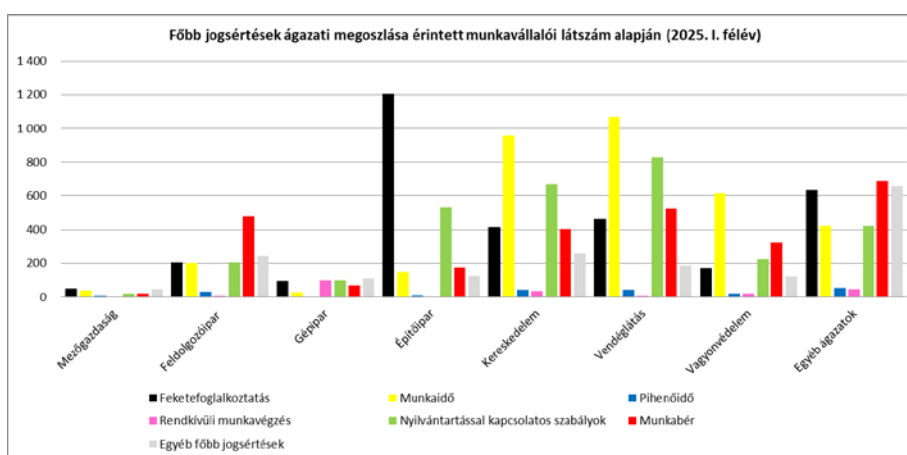
Példa: Egy Zala vármegyei kereskedelmi egység őrzési feladatait ellátó foglalkoztatóval szemben 2024. október 22. napján ellenőrzést tartott a hatóság munkatársai. Az ellenőrzésbe 7 fő vagyonőr munkakörben foglalkoztatott munkavállalót vontak be a munkaügyi felügyelők. Az eljárás során az alábbiak kerültek megállapításra:

A foglalkoztató nem határozta meg írásban a munkaidőkeret kezdő- és befejező időpontját 4 fő foglalkoztatott vonatkozásában, szóban háromhavi munkaidőkeretet határozott meg.

A foglalkoztató nem tartotta be a heti pihenőidő hosszára vonatkozó jogszabályi előírásokat 3 fő vonatkozásában. A foglalkoztató nem biztosította az egyenlőtlen munkaidő beosztás esetén hat egybefüggő munkanapot követően járó legalább egy, heti pihenőnapot. A foglalkoztatottak a fent jelölt időszakban 7, 8, 9, 10, 11 és 12 munkanapot dolgoztak le a fent leírtak alapján pihenőnap nélkül.

A foglalkoztató nem biztosított munkabéren felül (44 órára, 150 órára és 188 órára járó) műszakpótlékot 3 fő részére, de a foglalkoztató a szabálytalanságot igazoltan megszüntette az eljárás alatt. A foglalkoztató nem vezetett munkaidő nyilvántartást 2 fő egyszerűsített foglalkoztatott ledolgozott munkaidejére vonatkozóan.

3. Utóellenőrzés

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság utóellenőrzés keretében elsősorban a jogviszony bejelentésére kötelező határozatok teljesítését vizsgálja. Az ellenőrzések során feltárt feketefoglalkoztatás legalizálását a munkáltatók a legtöbb esetben már az ellenőrzést követően, az ellenőrzés hatására, de még a határozat meghozatala előtt, az eljárás során megtették.

Az utóellenőrzések során a jogerőre emelkedett, feketefoglalkoztatás tárgyában kiadmányozott döntések alapján 2 199 munkavállaló jogviszonyának rendezése volt vizsgálható, mely létszám 92,96 %-ának utóellenőrzése teljesült.

A jogerőre emelkedett, feketefoglalkoztatás tárgyban kiadmányozott határozatok alapján 1 076 munkáltató volt vizsgálható, ebből a foglalkoztatók 94,7 %-ának utóellenőrzése teljesült.

A tapasztalatok szerint azok a munkáltatók nem teljesítik a határozati kötelezések végrehajtását, akik már az alapeljárás során sem voltak együttműködőek, az átvett idézésekre nem jelentek meg, a küldemények „nem kereste” vagy „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkeztek vissza.

A „feketefoglalkoztatással” kapcsolatos **utóellenőrzés jelentősége** azért meghatározó, mert a kötelezés végrehajtásával teljesül az ellenőrzés célja. A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság így tud **hozzájárulni a legális adózó munkahelyek számának növeléséhez, a munkavállalók alapvető jogainak** (biztosított jogviszony, tényleges szolgálati idő rögzítése, egyéb jogviszonyhoz kapcsolódó szabályok betartatása, stb.) **védelméhez, valamint a tisztességes verseny érvényre juttatásához és a jogkövető vállalkozások versenyhátrányának csökkentéséhez.**

4. Társhatósági ellenőrzések

A társhatóságok közreműködésével 2025. június 30. napjáig **1 353** foglalkoztatás-felügyeleti **ellenőrzés** zajlott, mely az összes vizsgálat **19,6%-át** jelenti. Az ellenőrzések hatékonyságát növelik a társhatóságokkal tartott közös ellenőrzések.

A rendőrséggel több, mint 450 közös ellenőrzést folytattak le a foglalkoztatás-felügyeleti hatóságok, amely az idei első félévben is magasnak számít. A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a rendőrség segítségét olyan foglalkoztatók és munkavégzési helyszínek ellenőrzésénél kéri, ahol a hely jellege megkívánja a rendőri jelenlétet, vagy ahol a foglalkoztató korábban már megghiúsította az ellenőrzés megtartását, vagy jelentős mértékben akadályozta azt. A

rendőrség munkatársai nagy segítséget jelentenek a helyszíni ellenőrzések során a személyi azonosításban vagy a munkaterületről történő elmenekülés megakadályozásában.

Az idegenrendészet részvételével zajlott ellenőrzések során nagy segítséget jelent, hogy a helyszíni ellenőrzés alkalmával tudnak nyilatkozni a harmadik országbeli állampolgárok munkavállalási engedélyének meglétéről/hiányáról, így könnyebb a bizonyítási eljárás lefolytatása is.

A munkavédelmi hatósággal 297 esetben, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatósággal pedig 283 alkalommal, de az adóhatósággal, a közlekedési felügyelettel, valamint a fogyasztóvédelmi és a katasztrófavédelmi hatóságokkal is volt közös ellenőrzés.

5. A közigazgatás szolgáltató jellegének érvényesülési formái

A foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzéssel kapcsolatos állami irányítási feladatokat lát el, illetve részt vesz a munkaügyi előírások végrehajtásának elősegítését szolgáló **tájékoztató, felvilágosító tevékenység** ellátásában. A tapasztalatok szerint a munka világának szereplői a honlapon naponta akár több kérdést is feltesznek, melyekre adott válaszok ugyanott csoportokra bontva is megjelennek.

2025. június 30-ig több, mint 300 db honlapos (a hatóság külső honlapján működtetett tájékoztatás/felvilágosítás menüpont használatával), valamint postai és e-mail útján érkezett **kérdés, panasz, valamint közérdekű bejelentés került megválaszolásra**. Emellett a hatóságok országosan közel 750 ügyben adtak tájékoztatást.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság több vármegyében foglalkoztatási rendezvényeken, saját rendezésű nyílt napokon, szakmai napokon, kiállításokon adott felvilágosítást a téma iránt érdeklődőknek a hatóság munkájáról és a hatályos foglalkoztatási szabályokról a munkavállalók és munkáltatók széles körű tájékoztatása érdekében.

6. Összegzés

- 2025. június 30-ig **6 906 munkáltatót** vont ellenőrzés alá a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság. A **foglalkoztatók 65 %-a követett el valamilyen munkaügyi jogsértést**, amelyek az ellenőrzés alá vont **munkavállalók (24 655 fő) 53%-át érintették**.
2024. első félévhez képest az **ellenőrzések számában** (2024. június 30-ig: 7 707 db) **csökkenés látható**, a **szabálytalan munkáltatók aránya** (2024. június 30-ig 64 %) pedig **közel azonos**.
- Az ellenőrzés alá vont **munkavállalók** (2024. június 30-ig 29 817 fő) **számában is csökkenés tapasztalható**, a **jogsértéssel érintett foglalkoztatottak aránya nem változott** az előző év hasonló időszakának adataihoz képest (2024. június 30-ig 53 %).
- Az ellenőrzési adatok alapján a **feketefoglalkoztatás továbbra is az egyik legmeghatározóbb jogsértés**, mely az ellenőrzött munkavállalók **13,14 %-át** tette ki (**3 240 fő**). Az ellenőrzéssel érintett munkavállalókhöz (24 655 fő) viszonyítva a **feketefoglalkoztatással érintett munkavállalók aránya** az előző év arányaihoz képest **nőtt** (2024-ben 12,62 %).
- Az egyes ágazatokon belül ellenőrzött munkavállalókra vetítve **javult a feketefoglalkoztatás aránya a mezőgazdaság, a gépipar, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás és a kereskedelem területén**, a többi ágazat esetében a 2024. évi első félévhez képest **növekedés tapasztalható**.
- A korábbi évek ellenőrzési tapasztalataival megegyezően **továbbra is az építőiparból került ki a legtöbb feketén foglalkoztatott dolgozó**, ezt követi a főbb ágazatokon kívüli „**egyéb**” ágazatok, a **vendéglátás és a kereskedelem**. A legkisebb számban a mezőgazdasági ágazatban fordult elő a feketefoglalkoztatás.
- A jogsértéssel érintett munkavállalók aránya alapján a **munkaidővel kapcsolatos jogsértések érintették a legtöbb** ellenőrzés alá vont **munkavállalót**, azon belül is a munkaidő-beosztásra vonatkozó szabályok be nem tartása miatt kellett a legtöbb intézkedést hoznia a hatóságnak.
- A munkabérrel kapcsolatos szabálytalanságokon belül az emelt összegű **minimálbérrel és garantált bérminimummal kapcsolatos jogsértések továbbra is alig fordulnak elő**.
- A **foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az eddigi gyakorlathoz hasonlóan továbbra is arra törekszik, hogy az ellenőrzések jelentős többsége olyan munkahelyekre irányuljon, ahol a munkavállalók jogai ténylegesen sérülnek**.
Egy-egy ellenőrzési tárgykörre, vagy tevékenységi körre célirányosan megtervezett ellenőrzéssorozattal biztosítható az aktuális felmerülő jogsértések hatékonyabb ellenőrzése.